

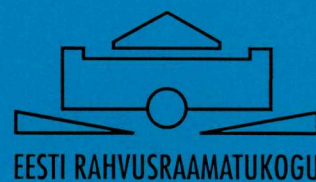
Σ
U
M
M
A
Я
I
A

S
U
M
M
A
R
I
A

4/2005

I
U
Я
I
D
I
C
A

I
U
R
I
D
I
C
A

PARLAMENDIINFO KESKUS

Valik ülevaateid
välisajakirjanduses
ilmunud artiklitest.
Uued raamatud Eesti
Rahvusraamatukogus

<http://www.nlib.ee/2918>

SISUKORD

INFORMATSIOONIVABADUS KAASAEGSE RIIKLUSE ELEMENDINA _____	3
Dieter Kugelmann Informationsfreiheit als Element moderner Staatlichkeit	
ISIKUTE VABA LIIKUMISE, VÕRDSE KOHTLEMISE JA KODAKONDSUSEGA SEOTUD PROBLEEMID EUROOPA LIIDUS _____	4
Robin CA White Free movement, equal treatment, and citizenship of the Union	
EUROOPA LIIDUS ELAVAD KOLMANDATE RIIKIDE KODANIKUD _____	5
Sonja Boelaert-Suominen Non-EU nationals and Council Directive 2003/109/EC on the status of third-country nationals who are long-term residents: five paces forward and possibly three paces back	
EUROOPA LEPINGUÕIGUS _____	6
Stephen Weatherill Reflections on the EC's competence to develop a European contract law	
SAKSAMAA JA POOLA SUHTED SEoses TEISEST MAAILMASÕJAST TULENEVATE NÕUETEGA _____	7
Jan Barcz ; Jochen Abr. Frowein Gutachten zu Ansprüchen aus Deutschland gegen Polen in Zusammenhang mit dem Zweiten Weltkrieg	
WTO ARENG – MÄRKUSI SUTHERLANDI RAPORTIST _____	8
Armin von Bogdandy ; Markus Wagner The development of the WTO – remarks on the Sutherland Report	
VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES _____	10
UUED ÕIGUSRAAMATUD EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS _____	18
oktoober-detsember 2005	

Summaria Iuridica võrguväljaanne: www.nlib.ee/2918

Kirjandusnimestikud koostanud Karmen Linask ja Maia Ruttu, ülevaated kirjutanud Tiia Melts, Õne Mets, Maria Palts, Kristiina Puura ja Külli Solo.

Väljaande koostanud Karmen Linask, keeleliselt toimetanud Gerli Eero

Ettepanekud ja kommentaarid: karmen@nlib.ee

INFORMATSIOONIVABADUS KAASAEGSE RIIKLUSE ELEMENDINA

Dieter Kugelmann

Informationsfreiheit als Element moderner Staatlichkeit

Die Öffentliche Verwaltung (2005) Nr. 20, S. 851-860.

Informatsioonivabaduse ilmingud ja arengud ulatuvad oma erinevates kooslustes kaugemale juriidilis-dogmaatilistest lähtepunktidest. Riigiasutustest informatsiooni saamise vabadus mõjutab sotsiaalseid ja majandussuhteid ning need omakorda informatsioonivabaduse sisu ja vormi. Sellised seosed ei toimi mitte ainult siseriiklikul, vaid tehnoloogiliste võimaluste tõttu ka rahvusvahelisel tasandil.

Informatsioonivabaduse tagamine puudutab nii rahvusvahelise ja Euroopa Liidu õiguse kui ka riikide konstitutsiooni- ja haldusõiguse erinevaid reguleeringuid.

Kõikidel tasanditel on võetud suund üksikisiku tähtsuse suurendamisele. Üksikisiku ja riigiasutuse vahelise kommunikatsiooni soodustamine on infoühiskonda kujundav element.

Valitsuste, majandusvaldkonna, rahvusvaheliste organisatsioonide ja kodanikuühenduste lähtealused infoühiskonna mõistmisel on väga erinevad. Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) ja UNESCO koostöös korraldatud 10.-12. detsembril 2003 toimunud Genfi tippkohtumisel alustati infoühiskonna ühtse mõiste väljatöötamist.

Enamik riike ja rahvusvahelisi organisatsioone ei ole huvitatud oma otsustusvõimaluste kitsendamisest informatsioonile juurdepääsu tagamisel. Tippkohtumise esimeses etapis jäi saavutamata kompromiss intellektuaalse omandi kaitse küsimustes, küll aga võeti vastu deklaratsioon, mis peegeldab ühist soovi luua infoühiskond, mille keskmes on üksikisik ja mis on orienteeritud arengule.

Riikidevaheliste vaidluste põhjuseks oli ja on suhtumine arengueesmärkidesse, mis puudutavad konkreetseid vahendeid digitaalse ja tehnoloogilise kuristiku vähendamiseks, seda eriti majanduse ja juriidilises valdkonnas. "Digitaalse solidaarsusfondi" loomise üle otsustamine on tippkohtumise 2005. aasta novembris Tunisises toimuva teise etapi üks ülesandeid.

Õigusriiklust ja hea valitsemise põhimõtteid nähakse infoühiskonna arenguks vajaliku ühiskondliku keskkonna koostisosadena. Areng peaks hõlmama nii tehnilisi ja juriidilisi tingimusi kui ka intellektuaalse omandi kaitset.

Tööstusühiskond areneb teenusteühiskonna suunas. Kõikides eluvaldkondades kasvab informatsiooni osatähtsus. Teenuste dünaamiline areng on tihedalt seotud infotehnoloogia täiustumise ning ühiskonna informeeritusega.

Infoühiskonnas peab üksikisik omama teatud õigusi, mis võimaldaksid tal nõutada teavet riigiasutustest ehk ametlikest kanalitest. Riik on nende õiguste andjaks. Erasisikutevaheliste informatsioonisuhete reguleerimine on esmajoonelise tsiviilõiguse esemeks. Seadusandja ülesandeks on luua raamistik eraõiguslikele suhetele. Avaldatud informatsiooni eest vastutust kandes mõjutab riik kommunikatsiooni erasisikute vahel, seda ka piiriülese suhtluse korral kollisioonireegleid määratledes.

Artiklis lähtutakse informatsioonivabaduse mõiste puhul anglo-ameerika kontseptsioonist (*freedom of information*), rahvusvahelist keelekasutust järgides on infovabadus õigus saada informatsiooni ametlikest kanalitest. See on osa põhiseadusega tagatud avalik-õiguslikust informatsioonivabadusest. Teema puudutab ka mõistet "kommunikatsioonivabadus", mis kuulub haldusõiguse reguleerimisalasse. Kuigi lõplikku üksmeelt informatsiooniõiguse mõiste ja piiride

määratlemise suhtes pole veel saavutatud, on selge see, et üksikisiku õigused pääseda ligi ametlikule informatsioonile kuuluvad just sellesse valdkonda.

Artikkel peatub pikemalt Euroopa informatsiooniõigusel, mis mõjutab oluliselt õiguse internatsionaliseerumist, kuid suurel määral ka siseriikliku informatsiooniõiguse arengut.

Vaatluse alla võetakse informatsioonivabadus Saksa põhiseaduses ja informatsiooniõiguse seosed teiste põhiõigustega.

Autor analüüsib informatsioonivabaduse funktsioone (osalus, kontroll, piirangud) ning informatsioonivabadust käsitlevaid seadusi erinevates liidumaades. Et 1. jaanuaril 2006 jõustub Saksamaal informatsioonivabaduse seadus (IFG), käsitleb autor pikemalt uut seadust ja selle seoseid riiklike programmidega, samuti informatsioonivabaduse mõju riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele.

Informatsioonivabadus on oluliseks elemendiks kodaniku suhtumises riiki, see on üks osa riikliku tegevuse läbipaistvuse kontseptsioonist demokraatlikus ühiskonnas ning selle kaudu moodsa riikluse element.

Refereerinud Tiia Melts

ISIKUTE VABA LIIKUMISE, VÕRDSE KOHTLEMISE JA KODAKONDSUSEGA SEOTUD PROBLEEMID EUROOPA LIIDUS

Robin CA White

Free movement, equal treatment, and citizenship of the Union

International and Comparative Law Quarterly. Vol. 54 (2005) no. 4, p. 885-905.

Euroopa Liidu (EL) kodakondsusega on seotud kaks olulist põhimõtet: isikute õigus vabale liikumisele liikmesriikide vahel immigratsioonikontrolli läbimata ning kohustus kohelda kõiki seaduslikult saabuval EL kodanikke võrdselt vastuvõtva liikmesriigi kodanikega. Artiklis vaadeldakse, millistele alustele need põhimõtted Ühenduse kehtivas õiguses toetuvad.

Esimese teemana käsitletakse õigust olla vabastatud immigratsioonikontrollist. Vaadeldakse, kui suures osas vastavad liikmesriikide seadused selles küsimuses Ühenduse õiguse põhimõtetele praegu, enne kodakondsuse direktiivi rakendamist liikmesriikides 30. aprillil 2006. Direktiiv sätestab põhiõigusena isikute vaba liikumise EL siseturul. Liikmesriigid saavad siiski seada teatud piiranguid tööjõu vabale liikumisele, on teatud tegevusalad, millega võivad ainult liikmesriigi kodanikud tegeleda. Seega võib öelda, et hoolimata õigusest siseneda liikmesriiki ja seal resideeruda, on EL kodanikele seatud teatud tegevuspiirangud. Palju problemaatilisemad on avaliku poliitika, julgeoleku ja tervishoiuga seonduvad piirangud, millele viidates saab liikmesriik keelduda EL kodanikku vastu võtmast või isiku välja saata. Sellised erandid tähendavad, et teises liikmesriigis viibivat EL kodanikku koheldakse pigem privilegeeritud välismaalase kui isikuna, kes omab EL kodanikuna liikmesriigi kodanikuga võrdsed õigusi. Autor peatub ka uusi liikmesriike puudutavatel tööjõu vaba liikumise piirangutel.

Teiseks EL kodakondsusega seotud teemaks on EL kodanike õigus olla koheldud võrdselt liikmesriigi kodanikega. Autor käsitleb vastavateemalisi kaasusi erinevates EL riikides, eelkõige sotsiaalkaitse ja tööõiguse valdkonnas, samaaegselt tutvustades seadusi, millele nendes kaasustes tuginetakse.

Autor käsitleb põgusalt nn vastupidise diskrimineerimise küsimusi, kus liikmesriigi kodanikud ei saa oma riigilt nõuda võrdset kohtlemist, samas kui riigis resideeruvad mittekodanikest EL kodanikud seda teha saavad.

Artiklis vaadeldakse lühidalt ka EL kodanike valimisõigusega seotud küsimusi, mis puudutavad kodanike õigust osaleda nii Euroopa Parlamendi kui ka liikmesriikide kohalikel valimistel.

Autor leiab, et majanduslikult aktiivsemate kodanike õigused on vähem piiratud kui nende õigused, kes ei ole majanduslikult aktiivsed.

Autor käsitleb artiklis sotsiaalkaitsealaste ressursside jaotumist nii liikmesriikides kui Ühenduses endas. Liikmesriikide piiride ähmastumine on katsumuseks riigi sotsiaalkaitseüsteemile, sest tõstatub rahvuslike ressursside jaotamise küsimus. Kodanike vaba liikumine omakorda tõstab esile liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide erinevused.

Refereerinud Külli Solo

EUROOPA LIIDUS ELAVAD KOLMANDATE RIIKIDE KODANIKUD

Sonja Boelaert-Suominen

Non-EU nationals and Council Directive 2003/109/EC on the status of third-country nationals who are long-term residents: five paces forward and possibly three paces back

Common Market Law Review. Vol. 42 (2005) p. 1011-1052.

Artiklis tutvustatakse Euroopa Nõukogu direktiivi 2003/109/EC, mis käsitleb Euroopa Liidu (EL) liikmesriikides pikaajaliselt elavatele kolmanda riigi kodanikele legaalsema staatuse andmist, sellega kaasnevaid õigusi asukohariigis ning liikumisvabadust EL piires. Direktiiv ei puuduta rahvusvahelise migratsiooni küsimust (kolmanda riigi kodanike esmast sisenemist ELi). ELis resideeruvaid kolmanda riigi kodanikke on ligikaudu 9 miljonit.

ELis elavaid kolmanda riigi kodanikke hõlmavad mitmed ELi õiguse valdkonnad nagu kapitali ja teenuste vaba liikumine, tarbijakaitse ja transpordipoliitika, tööohutus ja -tingimused, sotsiaalkindlustusskeemid, mittediskrimineerimine. Samuti kehtib neile Põhiõiguste Harta. Kuid mitmetest teistest valdkondadest nagu isikute vaba liikumine on EL mittekodanikud välja jäetud. Eksperthinnangu kohaselt käsitletakse kõigi 15 varasema EL liikmesriigi seadusandluses kolmanda riigi kodanikke, kes nende territooriumidel resideeruvad, kuid selle staatuse omandamise kriteeriumid ning nende isikute õigused erinevad riigiti. Tampere Ülemkogul 1999. aasta oktoobris tehti ettepanek omistada pikaajalise elamisloaga isikutele võimalikult EL kodanike õigustele lähedased õigused.

Tampere Ülemkogu suunistest lähtuvalt käsitletakse direktiivis kõigepealt tingimusi, millele peab kolmanda riigi kodanik vastama, et ta saaks liikmesriigis pikaajalise elaniku staatuse. Autor nimetab siinkohal pettumuseks sätteid, mille kohaselt ei kohaldata direktiivi nende suhtes, kes elavad liikmesriigis seoses ajutise kaitsega või samal põhjusel elamisloa taotlemisega ning ootavad otsust oma staatuse kohta; nende suhtes, kes tohivad liikmesriigis elada seoses mõne teisese kaitse vormiga vastavalt liikmesriikide rahvusvahelistele kohustustele, siseriiklikele õigusaktidele või tavadele või taotlevad elamisluba samal alusel ning ootavad otsust oma staatuse kohta; pagulaste või nende isikute suhtes, kes on taotlenud enda pagulasena tunnustamist ning kelle taotluse suhtes ei ole veel tehtud lõplikku otsust (artikli 3 lõike 2 punktid b, c ja d). Direktiivi "Achilleuse kannaks" nimetab autor artikli 5 lõiget 2, mis ütleb, et liikmesriigid võivad kooskõlas siseriikliku õigusega nõuda kolmandate riikide kodanikelt integratsioonitingimuste täitmist. Direktiivis neid tingimusi ei määratleta ning liikmesriigid võivad need kolmanda riigi kodanikele kättesaamatuks muuta. Märkimisväärseks edusammuks peab autor direktiivi artiklit 11, mis määratleb valdkonnad, kus pikaajalise elamisloaga isikuid tuleb liikmesriigi kodanikega võrdselt kohelda. Samas avaldatakse pettumust vastuolu üle – artikli 11 lõige 5 lubab laiendada võrdse kohtlemise võimalusi ning sama artikli lõige 3 nimetab piirangud, mida liikmesriik võib võrdsel kohtlemisel rakendada.

Direktiivis käsitletakse ka tingimusi, mida kolmanda riigi kodanik peab täitma, kui ta soovib minna mõnda teise liikmesriiki ning säilitada pikaajalise elaniku staatust (artiklid 14-23). Selleski osas leiab autor mitmeid piiranguid (sh pikaajalise elaniku perekonna õigused ja nende piirangud), silmas pidades, et direktiiv ei anna pikaajalisele elanikule õigust EL-siseseks liikumiseks.

Artiklis mainitakse, et Euroopa Komisjon peab arvestama ka Nõukogu määrust kolmanda riigi kodanike õigustest sotsiaalkindlustusskeemides ja Nõukogu direktiivi perekonna taasühinemise kohta.

Väljaspool Ühendust on sõlmitud mitmeid kahe- ja mitmepoolseid lepinguid, mis käsitlevad kolmanda riigi kodanike õigusi. Lisaks kohtuasjadele käsitleb autor siinkohal rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni (*The 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties*), Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (*The Agreement Establishing the European Economic Area, 1992*), Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ja Šveitsi vahelist lepingut isikute vaba liikumise kohta (*Agreement Between the European Community and its Member States and Switzerland on the Free Movement of Persons, 2002*), assotsiatsioonilepingut Türgiga (*The EC-Turkey Association Agreement, 1963*), EL partnerluslepingut Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidega (*EU-ACP Partnership Agreement, 2003*). Mitmepoolsete lepingute puhul arutleb autor, miks on direktiivis mainitud vaid nelja Euroopa Nõukogu konventsiooni; milliseid teisi Euroopa Nõukogu dokumente on käsitletud; kuidas võib tõlgendada preambulas mainitud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste konventsiooni direktiivi kontekstis ning miks ja kuidas on direktiivi lülitatud teisi olulisi rahvusvahelisi dokumente.

Üldiselt on pikaajaliste elanike direktiivi vastuvõtmine edusammuks ning peaks tugevdama nende kolmanda riigi kodanike õiguslikku olukorda, keda veel ei kohelda rahvusliku õiguse või rahvusvaheliste lepingute kohaselt. Samuti on direktiiv esimene rahvusvaheline seadusandlik dokument, mis võimaldab kolmanda riigi kodanikele teatud määral EL-sisest liikumist. Teisalt ei arvestata direktiivis mitmete valdkondade puhul liikmesriikide tundlikkust immigratsioonipoliitika suhtes ja rahvuslikku poliitikat. Samuti võib liikmesriik sattuda rahvusvahelise avaliku õiguse ja pikaajalise elaniku direktiivi vastuolude keskmesse. Lisaks kritiseeritakse, et direktiiv ei anna selget ülevaadet pikaajaliseks elanikuks saamisest, elaniku õigustest ega muudest sellega kaasnevatest seaduslikest õigustest ELis, vaid selleks peab tutvuma paljude seadusandlike aktidega. Kokkuvõtteks nendib autor, et direktiiv lubab kolmanda riigi kodanike staatuse parendamist, lastes neid viis sammu edasi, kuid mõni liikmesriik võib kehtestada piirangud, mis sunnivad neid kolm sammu tagasi astuma.

Refereerinud Ötne Mets

EUROOPA LEPINGUÕIGUS

Stephen Weatherill

Reflections on the EC's competence to develop a European contract law

European Review of Private Law (2005) no. 3, p. 405-418.

Käesolev artikkel annab ülevaate Euroopa Ühenduse (EÜ) lepinguõigusealastest dokumentidest. Käsitletakse ka Euroopa Kohtu tubakatoodete reklaami puudutavat otsust (*Tobacco Advertising Case C-376/98*). Artiklis arutletakse teemal, milline on EÜ konstitutsiooniline pädevus lepinguõiguse reguleerimise osas ja miks Euroopa Komisjon väldib antud küsimust.

Euroopa Komisjon on lepinguõiguse valdkonnas vastu võtnud kolm dokumenti aastatel 2001, 2003 ja 2004.

2001. aasta teatises toodi välja neli EÜ sellealase tegevuse põhimõtet:

- (1) Euroopa Ühendus ei sekku lepinguõiguse valdkonda - põhineb arusaamal, et turg on isereguleeriv jõud ning toimib õigusliku vahelesegamiseta;
- (2) lepinguõiguse printsiipide edasiarendamine;
- (3) kehtiva seadusandluse kvaliteedi tõstmine;
- (4) uue kõikehõlmava seadusandluse loomine EÜ tasandil Euroopa koodeksi vormis, mis eksisteeriks paralleelselt siseriikliku õigusega või asendaks seda.

2003. aasta veebruaris võttis Euroopa Komisjon vastu Euroopa lepinguõigusealase tegevuskava. Selles anti ülevaade 2001. aasta teatises mainitud nelja tegutsemispõhimõtte edasiarendamisest. Viidati terminite mitmetähenduslikkusele, mis toob kaasa nende vastuolulise mõistmise liikmesriikides. Soovitati välja töötada Euroopa Liidu (EL) lepinguõiguse terminid. Komisjon algatas ka Euroopa lepinguõiguse printsiipide ühtse tugiraamistiku väljatöötamise.

Aastal 2004 ilmus kolmas dokument, mis põhines 2003. aasta teatises sisalduval kolmel meetmel. Esimeseks meetmeks, millega taheti parandada EL lepinguõigusealase seadusandluse kvaliteeti, oli ühtse tugiraamistiku kavandi loomine (*Common Frame of Reference*). Teine meede tähendas EL standardsete terminite ja tingimuste loomist ja kolmas puudutas paralleelselt siseriikliku õigusega kehtiva mittesiduva õigusakti loomist Euroopa lepinguõiguses ehk reeglistikku, mida pooled võivad piiriülestes lepingusuhetes vabalt kasutada.

2004. aasta teatise eestikeelset versiooni võib lugeda:

http://www.eu.int/comm/consumers/cons_int/safe_shop/fair_bus_pract/cont_law/com2004_et.pdf

Euroopa Ühenduse pädevus lepinguõiguses on kindlaks määratud lepingutega ja direktiividega. Pädevuse küsimus ilmneb teravalt *Tobacco Advertising*'i juhtumi puhul, kus kohus tühistas Saksamaa taotlusel direktiivi 98/43, mis reguleeris tubakatoodete reklaami valdkonda.

Peale *Tobacco Advertising*'i juhtumit on kolme dokumendi saatus selgusetu, kuna kaheldakse selles, kas EÜ üldse saab lepinguõiguse valdkonnas midagi õiguslikult ära teha ja kas selle valdkonna reguleerimisel ollakse piisavalt pädevad.

Artikli autori arvates EÜ siseturg ilma harmoneeritud õigusliku kaitseta lepinguõiguse valdkonnas ei toimi.

Refereerinud Maria Palts

SAKSAMAA JA POOLA SUHTED SEoses TEISEST MAAILMASÕJAST TULENEVATE NÕUETEGA

Jan Barcz ; Jochen Abr. Frowein

Gutachten zu Ansprüchen aus Deutschland gegen Polen in Zusammenhang mit dem Zweiten Weltkrieg

Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2005) Nr. 65/3, S. 625-650.

1. augustil 2004 Varssavi ülestõusu 60. aastapäeva puhul peetud kõnes ütles Saksa liidukantsler Gerhard Schröder: "Meie, sakslased, teame väga hästi, kes sõda alustas ja kes olid sõja esimesed ohvrid. Seetõttu ei tohiks tänapäeval olla enam kohta Saksamaa-poolsetele restitutsiooninõuetele, mis võiksid ajaloo pea peale pöörata. Teise maailmasõjaga seotud varanduslikud küsimused ei ole Saksa-Poola suhetes enam kõneaineks. Ei Saksa valitsus ega teised tõsiseltvõetavad poliitilised jõud Saksamaal ei toeta individuaalseid nõudeid, kuivõrd neid siiski esitatakse. Seda seisukohta esindab Saksa liiduvalitsus ka kõikides rahvusvahelistes kohtutes."

See kõne saigi otseseks ajendiks põhjalikule ekspertiisile, mille tellisid Saksamaa Liitvabariigi ja Poola valitsused ning mis käsitleb Saksamaa Teise maailmasõjaga seotud nõudeid Poola vastu. Ekspertide ülesandeks oli uurida, kas ja missugused nõuded eksisteerivad seoses Teise maailmasõjaga ja kas need võiksid ohustada mõlema riigi vahelist konsensust; milliseid kaebusi võidakse esitada kõne all olevate nõuete läbisurumiseks ja kas neil võiks olla mingeid eduväljavaateid. Lisaks tuli ekspertidel välja selgitada, missuguste õigusaktide või nende tõlgenduste alusel saaks väljendada mõlema riigi ühiseid seisukohti siseriiklikes ja Euroopa kohtutes juhul, kui võimalikke nõudeid menetlema asutakse.

Kui vaadelda hinnangute andmise üldiseid põhimõtteid, siis on teada, et juriidilised lähtekohad on Saksamaa ja Poola puhul erinevad. Sellel on omad ajaloolised põhjused, kasvõi võimatus sõlmida rahulepingut Saksamaaga pärast 1945. aastat, aga ka Euroopa peaaegu 50 aastat kestnud lõhenemine.

Saksamaa on seisukohal, et saksa rahvastiku pagendamine varasematelt Saksa idaaladelt oli samamoodi õigusvastane nagu Poola poolt läbiviidud varade kompensatsioonita sundvõõrandamine. Samas on Saksamaa aga oma õiguskorras respektueerinud nende alade haldamist Poola poolt kui liitlasabinõu. Liidukantsleri avaldust ei saa mõista nii, nagu oleks taganetud Saksa õiguskäsitusest. Siiski tuleneb sellest avaldusest arvamus, et nende abinõude õigusvastasuse tõttu ei saa nõudeid esitada.

Poola seisukoht on, et Poola poolt rakendatud abinõud on õigustatud Potsdami lepinguga. Endiste Saksa idaalade üleandmine Poolale ning Saksa omandi sundvõõrandamine on reparatsiooni osa. Nimetatud nõuete esitamine muudaks aga reparatsioonireguleeringud küsitavaks.

Ekspertiisi kajastav artikkel koosneb viiest osast. Esimene osa toob välja liidukantsleri kõnest tulenevad mõistete tõlgendused, selgitab hinnangu kujunemise aluseid ning sarnaseid ja erinevaid seisukohti Saksamaa ja Poola vahel sõlmitud lepingute taustal (leping 12.09.1990, jõustunud 15.03.1991 ja riigipiiri puudutav leping 14.11.1990, jõustunud 16.01.1992).

Teine osa käsitleb Saksamaa Teise maailmasõjaga seotud nõudeid Poola vastu rahvusvahelisel tasandil ning Saksa kodanike nõudeid Poola vastu mõlema riigi õiguse järgi.

Kolmas osa analüüsib edasikaebusi ja nende kohtuasjade võiduvõimalusi nii Poola kui Saksa kohtutes, aga ka menetlust Euroopa inimõiguste konventsiooni järgi mõlema riigi suhtes, menetlust Euroopa Kohtus ning Ameerika Ühendriikides.

Neljasa osa käsitleb õigusakte ja nende tõlgendamist võimalike menetlusjuhtude puhul siseriiklikes ja Euroopa kohtutes.

Viies osa formuleerib vastused ekspertiisiks esitatud küsimustele, millest esimene punkt ütleb, et Teise maailmasõjaga seotud nõudeid, mis võiksid konsensuse küsitavaks muuta, ei eksisteeri, ja "seetõttu ei tohiks tänapäeval olla enam kohta Saksamaa-poolsetele restitutsiooninõuetele".

Refereerinud Tiia Melts

WTO ARENG – MÄRKUSI SUTHERLANDI RAPORTIST

Armin von Bogdandy ; Markus Wagner

The development of the WTO – remarks on the Sutherland Report

International Organizations Law Review. Vol. 1 (2005) no. 1, p. 167-176.

Rahvusvaheliste organisatsioonide institutsionaalsete kriiside temast pole kõrvale jäänud ka Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO). Nii on WTO Peanõukogu liikmed eesotsas endiste peadirektorite Supachai Panitchpakdi ja Peter Sutherlandiga avaldanud raporti „WTO tulevik“

(*Future of the WTO*), mis käsitleb organisatsiooni ees seisvaid institutsionaalseid väljakutseid alanud aastatuhandel. Raport on jagatud üheksaks peatükiks, tuginedes Peanõukogu mõnede liikmete akadeemilistele kirjutistele.

Esimene peatükk sisaldab lisaks sissejuhatusel WTO kui organisatsiooni vajalikkusest ka majandusanalüüsi. Välditud on kriitilisi teemasid nagu intellektuaalomandi õiguste kaubanduspektide lepingu (TRIPS-leping) mõju arengumaadele või avalike teenuste, nt veevarustuse tagamine.

Teises peatükis käsitletakse mittediskrimineerimisega seotud kitsaskohti, keskendudes üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (*General Agreement on Tariffs and Trade*, GATT) I artiklile. Väljendatakse arvamust, et enamsoodustusrežiim (*Most Favoured Nations*, MFN) pole riikidevaheliste enamsoodustuskokkulepete (*Preferential Trade Agreements*, PTA) tõttu mitte reegel, vaid pigem erand.

Kolmas peatükk käsitleb suveräänsust, st riikliku seadusandluse tähtsuse devalveerumist globaliseerumisprotsessis, mis võib kaasa tuua WTO õiguse deregulatsiooni.

Neljandas peatükis kirjeldatakse WTO suhteid teiste sarnaste valitsusvaheliste organisatsioonidega (nt WIPO, ITU, OEI, WCO).

Viiendas peatükis keskendutakse WTO välisele ilmele, peamiselt kommunikatsioonile tsiviilühiskonnaga ning tegevuse läbipaistvusele. Autor väljendab teravat kriitikat klausli suhtes, mille kohaselt on liikmesriikide valitsustel õigus ja vahel kohustuski jätta oma huvid enda teada.

Kuuenda peatüki teemaks on WTO vaidluste lahendamine. Käsitus algab GATTi-aegse süsteemi kirjeldamisega ja jõuab praegusaegse praktika ja tegutsemisprintsipiideni. Praktilise poole pealt on jõutud järelduseni, et WTO ebajärjekindlat õigusloomet aitab parandada liikmesriikide parlamentidele suurema võimu delegeerimine.

Seitsmendas peatükis vaadeldakse võimalikke positiivseid arenguid ja potentsiaalseid parandusi WTO õiguses. Eritähelepanu all on konsensuse printsiip ja sellele vastutöötamise tagajärjed. Soovitused käsitlevad valitsuste suveräänsust otsustusprotsessi, arengumaade abistamist jm.

Kaheksas peatükk räägib WTO kui institutsiooni efektiivsuse tõstmisest, mis eeldab organisatsiooni suuremat toetamist ja erineva tasandi poliitikute koostööd ning arengumaade tegevuse täpsemat koordineerimist.

Üheksanda peatüki sisuks on WTO peadirektori ja sekretariaadi rollide täpsustamine. See peaks seisnema nende suuremas intellektuaalses panuses läbirääkimistel, sekretariaadi puhul Euroopa Liidu Komisjoniga sarnaste funktsioonide täitmisel jne.

Kokkuvõtteks võib öelda, et raport annab häid ideid WTO arendamiseks. Samas ollakse kinni ka vanade tavade järgimises ja senisesse evolutsiooni suhtutakse respektiga.

Dokumendi täistekst: http://www.wto.org/english/thewto_e/10anniv_e/future_wto_e.htm

WTO tulevikust saab lisaks lugeda samast ajakirjanumbrist.

Refereerinud Kristiina Puura

VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES

Tsiviilõigus

Belov, V. ; Bušajenkova, S. Razdel nasledstva // Pravovedenije (2005) nr. 3, lk. 46-57. Pärandi jagamisest Venemaal.

Skulenko, Mykhailo ; Shevchenko, Taras. U. S. law on slander and defamation and its Ukrainian counterpart // SEEL : Survey of East European Law (2005/Sep) nr. 7, lk. 1, 2-4. Laimust Ukraina ja USA õiguses.

Spanke, Tobias Steffen. Rechtsprobleme alternativer Erbeinsetzung // Neue Juristische Wochenschrift (2005) nr. 41, lk. 2947-2951. Alternatiivse pärimisega seotud probleemidest Saksamaal.

Šilohvost, O. Novellõ nasledstvennogo prava v novom Žilištšnom kodekse Rossiiskoi Federatsii (krititšeskii analiz) // Žurnal Rossiiskogo prava (2005) nr. 8, lk. 53-64. Pärandamisega seotud uuendustest Venemaa uues elamukoodeksis.

Weber, Albrecht. Die Entwicklung des Familienrechts seit Mitte 2004 // Neue Juristische Wochenschrift (2005) nr. 42, lk. 3043-3050. Saksamaa perekonnaõiguse muudatustest.

Asjaõigus

Bratus, M. O sootnošenii (konkurentsii) veštšno-pravovõhh i objazatelstvenno-pravovõhh sposobov zaštšitõ prava sobstvennosti // Žurnal Rossiiskogo prava (2005) nr. 6, lk. 128-134. Asjaõiguse ja võlaõiguse normide konkurentsist Venemaa omandiõiguses.

Jalbulganov, A. Rossiiskoje zakonodatelstvo o zemleustroistve : osnovnõje etapõ razvitija // Pravovedenije (2005) nr. 2, lk. 145-154. Venemaa maakorraldusseaduste arengust.

Jarosz-Zukowska, Sylwia. Das Eigentumsrecht in der Verfassung der Republik Polen // Osteuropa Recht (2005) nr. 4, lk. 314-329. Omandiõigusest Poola põhiseaduses.

Katzenstein, Matthias. Vermieterpfandrecht – Schutz durch Selbsthilfe und gerichtlichen Eilrechtsschutz // Monatsschrift für Deutsches Recht (2005) nr. 18, lk. 1027-1032. Üürileandja pandiõigusest Saksamaal.

Lettl, Tobias. Die Beeinträchtigung des Eigentums nach § 1004 I 1 BGB // Juristische Schulung (2005) nr. 10, lk. 871-879. Omandiõiguse kitsendamisest Saksamaal.

Righting the wrongs of Communism: restitution law modified // SEEL : Survey of East European Law (2005/Jul) nr. 5, lk. 1, 10-12. Varade tagastamisest Rumeenias.

Võlaõigus

Alessi, Dario. The distinction between *obligation de resultat* and *obligation de moyens* and the enforceability of promises // European Review of Private Law (2005) nr. 5, lk. 657-692. Kahest kohustusest ja nende erinevustest prantsuse lepinguõiguses: kohustusest saavutada lepingu eesmärk (*obligations de resultat*) ja kohustusest tagada lepingu täitmine (*obligations de moyens*).

Eisenschmid, Norbert. Neue Strafnormen zur Sachbeschädigung: das Graffiti-Bekämpfungsgesetz // Neue Juristische Wochenschrift (2005) nr. 42, lk. 3033-3035. Võõra asja rikkumisest ja grafitivastasest seadusest.

Giliker, Paula. Regulating contracting behaviour: the duty to disclose in English and French law // European Review of Private Law (2005) nr. 5, lk. 621-640. Informatsiooni andmise kohustusest enne lepingu sõlmimist inglise ja prantsuse õiguses.

Kohls, Malte. Herstellerpflichten nach dem Elektro- und Elektronikgerätegesetz // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2005) nr. 10, lk. 1111-1116. Tootja vastutusest Saksamaa elektri- ja elektroonikaseadmete seaduses.

Ordinance 2005-136 on Certain Aspects of the Sale of Consumer Goods and Associated Guarantees // Commercial Laws of Europe (2005/Aug) nr. 4, lk. 225-230. Prantsusmaa seadus tarbekaupade müügi ja nendega seotud tagatiste kohta.

Ordinance 2005-174 Relating to the Organisation and Sale of Travel and Holidays // Commercial Laws of Europe (2005/Oct) nr. 5, lk. 297-305. Määrus Prantsusmaa turismikoodeksi täiendamiseks, käsitleb reise ja puhkuste müümist.

Private Insurance Act 2003 // Commercial Laws of Europe (2005/Jan) nr. 1, lk. 51-81. Hispaania kindlustusseadus.

Äriõigus

Augustinic, Igor. Societas Europaea slowakischer Ausprägung // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2005) nr. 9, lk. 261-265. Euroopa äriühingu põhikirja rakendamisest Slovakkias.

Bogasieru, Iulian. Moldova: overview of the Law on Investment in Entrepreneurship // SEEL : Survey of East European Law (2005/Sep) nr. 7, lk. 8, 11-12. Moldova ettevõtlusesse investeerimise seadusest.

Brünn, Karel Marek. Unternehmenskauf nach tschechischem Recht // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2005) nr. 9, lk. 265-270. Ettevõtete ostmisest Tšehhis.

Conaglen, Matthew. The nature and function of fiduciary loyalty // The Law Quarterly Review (2005/Jul), lk. 452-480. Usaldusisiku lojaalsuskohustusest.

Decree Law 2/2005 Approving the Legal Framework of European Companies // Commercial Laws of Europe (2005/Oct) nr. 5, lk. 336-358. Portugali seadus, mis käsitleb Euroopa äriühingu põhikirja.

Decree Law 13/2005 Amending the Legal Framework of Investment Funds // Commercial Laws of Europe (2005/Oct) nr. 5, lk. 359-399. Portugali seadus, mis käsitleb investeerimisfonde.

Decree-Law 35/2005 on the Annual and Consolidated Accounts of Certain Types of Companies, Banks and Financial Institutions and Insurance Undertakings // Commercial Laws of Europe (2005/Aug) nr. 4, lk. 262-289. Portugali seadus teatud tüüpi äriühingute, pankade ning teiste finantsasutuste ja kindlustusseltside raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aastaaruannete kohta.

Heckelmann, Martin. Haftungsfreistellung von Vorständen // Zeitschrift für Rechtspolitik (2005) nr. 5, lk. 145-149. Ettevõtte juhatuse vastutuse vähendamisest Saksamaal.

Law 2005-67 Strengthening Consumer Confidence and Protection // Commercial Laws of Europe (2005/Oct) nr. 5, lk. 291-296. Prantsusmaa seadus tarbijate usalduse ja kaitse tugevdamise kohta.

Ordinance 2004-1173 on the Adaption of the Commercial Code to European Competition Law 2004 // Commercial Laws of Europe (2005/Apr) nr. 2, lk. 83-89. Prantsusmaa äriseadustiku Euroopa konkurentsioigusega kooskõlla viimise määrus.

Protection of the Stock Exchanger from Acts of Individuals Possessing Inside Information and Acts of Market Manipulation Law // Commercial Laws of Europe (2005/Aug) nr. 4, lk. 239-261. Kreeka seadus, mis käsitleb sisetehinguid ja turuga manipuleerimist (turu väärkasutamise vastu).

Unfair Competition Act 2004 (UWG) // Commercial Laws of Europe (2005/Apr) nr. 2, lk. 90-106. Saksamaa ebaausa konkurentsiseadus.

Intellektuaalne omand

Law 50/2004 on the Harmonisation of Certain Aspects of Copyright and Related Rights in the Information Society // Commercial Laws of Europe (2005/Apr) nr. 2, lk. 124-144. Portugali seadus autoriõiguste ja nende seotud õiguste ühtlustamise kohta infoühiskonnas.

Rahmatian, Andreas. Music and creativity as precieved by copyright law // Intellectual Property Quarterly (2005) nr. 3, lk. 267-293. Muusikast ja loomingulisusest autoriõiguses.

Keskkonnaõigus

Diederichsen, Lars. Das neue Elektro- und Elektronikgerätegesetz // Neue Juristische Wochenschrift (2005) nr. 38, lk. 2741-2744. Ohtlike ainete kasutamist elektri- ja elektroonikaseadmetes ja nende seadmete jäätmeid reguleerivast seadusest Saksamaal.

Faeser, Fanny ; Engler, Martin. Rohstoffliche Verwertung als Bestandteil des Recyclings von Altautos und Elektronikgeräten // Verwaltungs Archiv (2005) nr. 4, lk. 513-524. Jäätmekäitlusest ning vanade autode ja elektroonikaseadmete utiliseerimisest.

Feintuck, Mike. Precautionary maybe, but what`s the principle? The precautionary principle, the regulation of risk, and the public domain // Journal of Law and Society (2005/Sep) nr. 3, lk. 371-398. Ettevaatusprintsipiibist.

Hendler, Reinhard. Das Gesetz zur Einführung einer strategischen Umweltprüfung // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2005) nr. 9, lk. 977-984. Strateegilise keskkonnajärelevalve seaduse rakendamisest ja keskkonnamõju hindamisest Saksamaal.

Willand, Achim. Feinstaub: die ersten Gerichtsentscheidungen // Neue Juristische Wochenschrift (2005) nr. 37, lk. 2641-2645. Peentolmust tekkinud kahjustusi käsitlevatest kohtulahenditest Saksamaal.

Tööõigus

Lifelong Professional Training Act 2004 // Commercial Laws of Europe (2005/Jan) nr. 1, lk. 1-50. Prantsusmaa elukestva õppe seadus.

Schneider, Martin R. Judicial career incentives and court performance: an empirical study of the German Labour Courts of Appeal // European Journal of Law and Economics (2005/Sep) nr. 2, lk. 127-144. Saksamaa töökohtutest kohtusüsteemis ja teise astme töökohtute produktiivsusest.

Tomaševski, K. Trudovoi dogovor v zakonodatelstve stran Zapadnoi Jevropõ : sravnitelno-pravovoi aspekt // Gosudarstvo i pravo (2005) nr. 6, lk. 97-101. Lääne-Euroopa riikide töölepingute võrdlev analüüs.

Waas, Bernd. Europarechtliche Schranken für die Befristung von Arbeitsverträgen mit älteren Arbeitnehmern? // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2005) nr. 19, lk. 583-587. Piirangutest tähtajalise lepingu sõlmimisel vanemate töötajatega, ELi tähtajalise töö raamkokkulepeest (1999/70).

Sotsiaalhooldusõigus

Tšepurnoi, A. Meždunarodno-pravovõje aspektõ formirovanija gosudarstvennoi politiki po sotsialnoi zaštšite invalidov bojevõhh deistvii v Rossiiskoi Federatsii // Gosudarstvo i pravo (2005) nr. 7, lk. 42-46. Venemaa sõjainvaliidide sotsiaalsest kaitses rahvusvahelise õiguse aspektist.

Finantsõigus

European Communities (Distance Marketing of Consumer Financial Services) Regulations 2004 // Commercial Laws of Europe (2005/Oct) nr. 5, lk. 310-335. EL direktiivist, mis käsitleb tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust, selle rakendamisest Iirimaal.

Mihhailova, O. Metodõ ogranitšeniya usmotreniya nalogovõhh organov pri osuštšestvlenii nalogovogo kontrolja // Gosudarstvo i pravo (2005) nr. 7, lk. 90-96. Maksukontrollorganite volituste piiramise meetoditest Venemaal.

Ordinance 2005-171 on Financial Collateral Arrangements // Commercial Laws of Europe (2005/Aug) nr. 4, lk. 231-238. Prantsusmaa seadus krediidiriskide vähendamise kohta.

Pomeranz, William E. Reining the Russian taxman: an initial status report // SEEL : Survey of East European Law (2005/Jul) nr. 6, lk. 1, 2-4. Venemaa maksuvõimude liiga suurtest volitustest Jukose kaasuse põhjal ja uutest seadusemuudatustest.

Karistusõigus

Combating Money Laundering and the Funding of Terrorism Law 2004 // Commercial Laws of Europe (2005/Apr) nr. 2, lk. 107-123. Luksemburgi rahapesuvastase ja terrorismi rahastamise vastase võitluse seadus.

Decroos, Matthieu J. L. Criminal jurisdiction over transnational speech offences // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2005) nr. 3, lk. 365-400. Laimamise ja nn "vihakõnede" ehk isikute rassi, usu, isiklike töekspidamiste või seksuaalse orientatsiooni pärast solvamise või ähvardamisega seotud kuritegudele õiguse kohaldamisest.

Emilianides, Achilles C. Contempt in the face of the court and the right to fair trial // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2005) nr. 3, lk. 401-412. Kohtukorralduse mittetäitmisest ja õiglase kohtupidamise põhimõttest, Euroopa Kohtu kaasusest Kyprianou v. Küpros.

Gerspacher, Nadia. The roles of international police cooperation organizations // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2005) nr. 3, lk. 413-434. Interpolist ja Euroolist.

Grünwald, Anette. Verdeckungsmord durch Unterlassen // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2005) nr. 9, lk. 502-519. Kuriteo varjamisest sellest mitte teatades.

Heiskanen, Markku. Suuret erot turvattomuuden tunteessa Helsingin eri alueilla // Haaste (2005) nr. 3, lk. 13-14. Kuritegevusest Helsingi eri linnaosades.

Järg-Tärno, Regina. Islannissa malli lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten selvittämiseen // Haaste (2005) nr. 3, lk. 18-19. Seksuaalse vägivalla ohvriks langenud laste ja noorte abistamisest Islandil.

Kivivuori, Janne. Perinteinen omaisuusrikollisuus vähentynyt nuorilla // Haaste (2005) nr. 3, lk. 7-9. Noorte kuritegevusest Soomes aastatel 1995-2004. Lisatud tabelid.

Kostiainen, Riikka. Nykytasoiseen rikollisuuteen ei ole Suomessa varaa // Haaste (2005) nr. 3, lk. 4-6. Soome kriminaalpoliitikast, mille eesmärgiks on raskete karistuste vähendamine ja kriminaalpreventsioon.

Laine, Matti. Vankila ja rikollisuus // Haaste (2005) nr. 3, lk. 30-31. Kas vanglakaristus vähendab kuritegevust.

Linderborg, Henrik. Elektronisen valvonnan käyttö lisääntynyt Euroopassa // Haaste (2005) nr. 3, lk. 20-21. Elektroonilisest valvesüsteemist Euroopas.

Melnikov, V. Zaderžaniye podozrevajemogo kak mera prinuždenija : ot podozrenija k podozrevajemomu // Pravovedeniye (2005) nr. 2, lk. 94-104. Kahtlusaluse kinnipidamisest Venemaal.

Mihhal, O. Klassifikatsiya otjagtsajuštšihh obstojatelstv : sootnošenije s kategorijami prestuplenii // Pravovedeniye (2005) nr. 2, lk. 79-85. Raskendavate asjaolude klassifitseerimisest vastavalt kuriteoliikidele Venemaal.

Moeckli, Daniel. Discriminatory profiles: law enforcement after 9/11 and 7/7 // European Human Rights Law Review (2005) nr. 5, lk. 517-532. Terrorismivastastest abinõudest.

Mohell, Ulla. Eduskunta hyväksyi vankeuslainpaketin // Haaste (2005) nr. 3, lk. 36. Soome vanglakaristusi käsitlevate seaduste muudatustest, mis peaksid jõustuma 1. okt. 2006.

Vogel, Joachim. Europäischer Haftbefehl und deutsches Verfassungsrecht // Juristenzeitung (2005) nr. 17, lk. 801-809. EL liikmesriikide kurjategijate vahistamisest ja väljaandmisest ning Saksa põhiseadusest.

Menetlusõigus

Adam, Michael. Die Wirkung von EU-Rahmenbeschlüssen im mitgliedstaatlichen Recht // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2005) nr. 18, lk. 550-561. Euroopa Kohtu otsuste mõjust liikmesriikide õigusele.

Baizeau, Domitille. Waiving the right to challenge an arbitral award rendered in Switzerland: caveats and drafting considerations for foreign parties // International Arbitration Law Review (2005/Jun) nr. 3, lk. 69-77. Vahekohtu otsuse vaidlustamise õigusest loobumisest Šveitsi ja Inglismaa praktika põhjal.

Barabaš, A. Status sostjazatelnosti v ugovnom protsesse // Pravovedeniye (2005) nr. 3, lk. 112-117. Võistlusprintsipiist Venemaa kriminaalmenetluses.

Butler, W. ; Jerpõleva, N. Proizvodstvo po delam s utšastijem inostrannõhh lits v meždunarodnom protsessualnom prave Rossii i Belorussii // Gosudarstvo i pravo (2005) nr. 7, lk. 31-41. Välismaalaste osalusega kohtuasjade menetlemisest Venemaa ja Valgevene rahvusvahelises menetlusõiguses.

Böhm, Klaus Michael. Das europäische Haftbefehlsgesetz und seine rechtsstaatliche Mängel // Neue Juristische Wochenschrift (2005) nr. 36, lk. 2588-2590. Vahistamiskäsust EL maades.

Caspary, Esther. Der Anspruch auf Prozesskostenvorschuss // Neue Juristische Wochenschrift (2005) nr. 36, lk. 2577-2580. Kohtukulude ettemaksu nõudest Saksamaal.

Deen-Racsmany, Zsuzsanna ; Blekxtoon, Rob. The decline of the nationality exception in European extradition? // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2005) nr. 3, lk. 317-363. Euroopa vahistamismäärusest ja kurjategijate väljaandmisest.

Eksi, Nuray. General evaluation of the Turkish International Arbitration Act // International Arbitration Law Review (2005/Jun) nr. 3, lk. 87-94. Vahekohtumenetlusest Türgis.

Gies, Lieve. The empire strikes back: press judges and communication advisers in Dutch courts // Journal of Law and Society (2005/Sep) nr. 3, lk. 450-472. Meedia ja kohtuvõimu suhetest.

Gies, Lieve. The role of press judges in Dutch courts // Socio-Legal Newsletter (2005/Spring) nr. 45, lk. 5. Kohtu ja meedia vahelistest suhetest Hollandis. Pressinõukogu rollist Hollandi kohtusüsteemis.

Hufeld, Ulrich. Der europäische Haftbefehl vor dem BVerfG // Juristische Schulung (2005) nr. 10, lk. 865-871. Vahistamiskäsust ja põhiseaduskohtutest EL riikides.

Kemp, Vicky ; Pleasence, Pascoe ; Balmer, Nigel J. Incentivising disputes : the role of public funding in private law children cases // *The Journal of Social Welfare & Family Law* (2005) nr. 2, lk. 125-141. - Bibl. lk. 140-141. Kohtulahenditest, mis käsitlevad laste hooldusõigust abielulahutuse korral, kohtukulude rahastamisest ja õigusabist Suurbritannias.

Mückl, Stefan. Kooperation oder Konfrontation? // *Der Staat* (2005) nr. 3, lk. 403-431. Saksa põhiseaduskohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu koostööst põhiõiguste kaitsel.

O'Brian, William E. The right of confrontation: U.S. and European perspectives // *The Law Quarterly Review* (2005/Jul), lk. 481-510. Vastastamisest kriminaalmenetluses.

Stoiko, N. Tipologitšeskoje izuštšeniye angliiskogo, germanskogo, frantsuzskogo i rossiiskogo ugolovnogo protsessaja // *Pravovedeniye* (2005) nr. 3, lk. 118-129. Inglise, saksa, prantsuse ja vene kriminaalmenetluse võrdlusest.

Valerius, Brian. Verdeckte Vernehmungen verdeckter Ermittler? // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2005) nr. 8, lk. 459-469. Audio- ja videosalvestised kui tõendusmaterjal Saksamaa kriminaalmenetluses.

Verville, Jason. The enforcement of civil judgements in Russia // *SEEL : Survey of East European Law* (2005/Jul) nr. 5, lk. 1, 2-7. Kohtuotsuste täitmisest Venemaal.

Zažitski, V. Istina i sredstva jejo ustanovlenija v UPK RF : teoretiko-pravovoi analiz // *Gosudarstvo i pravo* (2005) nr. 6, lk. 67-74. Tõe väljaselgitamise võimalustest Venemaa kriminaalmenetluse koodeksi järgi.

Wihl, Tim. Die Abtreibungsfrage auf dem verfassungsgerichtlichen Prüfstand. Ein Beitrag zur Rechtsvergleichung zwischen "Ost" und "West" // *Osteuropa Recht* (2005) nr. 4, lk. 289-313. Abordiküsimustest põhiseaduskohtute menetluses ja nendega seotud probleemidest.

Riigiõigus

Fowler, Brigid. Fuzzing citizenship, nationalising political space: a framework for interpreting the Hungarian "status law" as a new form of kin-state policy in Central and Eastern Europe // *Journal of Constitutional Law in Eastern & Central Europe* (2004) nr. 2, lk. 143-238. Seadusest naaberriikides elavate ungarlaste kohta.

Grankin, I. Konstitutsionno-pravovoje regulirovanije formirovanija palat Federalnogo Sobranija RF i puti jejo soveršenstvovanija // *Žurnal Rossiiskogo prava* (2005) nr. 8, lk. 23-31. Venemaa Föderaalkogu (parlamendi) moodustamise õiguslikest alustest.

Grankin, I. Opredelenije statusa Federalnogo Sobranija RF i problemõ jejo soveršenstvovanija // *Gosudarstvo i pravo* (2005) nr. 6, lk. 5-12. Venemaa Föderaalkogu (parlamendi) staatusest.

Göckeritz, Wolfgang. Überlegungen zur Änderung der Verfassung der Russischen Föderation // *Osteuropa Recht* (2005) nr. 4, lk. 330-332. Venemaa põhiseaduse muudatustest.

Harrington, John A. Citizenship and the biopolitics of post-nationalist Ireland // *Journal of Law and Society* (2005/Sep) nr. 3, lk. 424-449. Iiri põhiseaduse muudatusest, mille kohaselt saavad Iirimaal sündinud lapsed automaatselt Iiri kodakondsuse.

Hunt, Brian. The origins of the Office of the Parliamentary Draftsman in Ireland // *Statute Law Review* (2005) nr. 3, lk. 171-188. Iiri parlamendi juures asuvast seaduseelnõusid ette valmistavast organist.

Informatsioonno-analititšeskije materialõ i predloženiya po voprosu "O merah po zaštšite prav graždan Rossiiskoi Federatsii v gosudarstvahn-utšastnikahh SNG i stranahh Baltii" // *Gosudarstvo i pravo* (2005) nr. 6, lk. 20-29. Venemaa kodanike õiguste kaitset käsitlevatest infomaterjalidest SRÜ riikides ja Baltimaades.

Lewandowski, Robert. Neue Staatshaftungsregelung in Polen // *Wirtschaft und Recht in Osteuropa* (2005) nr. 9, lk. 257-260. Riigi vastutuse reguleerimisest Poolas.

Pestalozza, Christian. Art. 68 GG light oder Die Wildhüter der Verfassung // *Neue Juristische Wochenschrift* (2005) nr. 39, lk. 2817-2820. Saksamaa Liidupäeva laialisaatmisest, liidukantsleri valimisest.

Rubin Meyer Doru & Trandafir. The hubbub on judicial reform: was Romania's Constitutional Court wrong? // *SEEL : Survey of East European Law* (2005/Sep) nr. 7, lk. 1, 4-7. Reformidest Rumeenias seoses ELi astumisega ja mõnede reformide põhiseadusliku kohtu poolt põhiseadusega vastuolus olevaks tunnistamisest.

Schrameyer, Klaus. Bulgarien: Änderung der Verfassung // *Wirtschaft und Recht in Osteuropa* (2005) nr. 9, lk. 278-279. Bulgaaria 12. juulil 1991 vastu võetud põhiseaduse teistkordsest muutmisest.

Siljanovska-Davkova, Gordana. On the way of allotment of electoral mandates – electoral models // *Journal of Constitutional Law in Eastern & Central Europe* (2004) nr. 2, lk. 239-254. Valimismudelitest: enamus-, proportsionaalsest ja nn segamudelitest.

Smirnov, P. Ponjatije tšrezvõtšainogo i vojenного položenii v zakonodatelstve Rossii i zarubežnõhh stran // *Pravovedeniye* (2005) nr. 2, lk. 162-167. Erakorralise olukorra ja sõjaolukorra mõistest Venemaa ja teiste maade seadustes.

Solomonova, S. Federalnaja konstitutsija Šveitsarii 1848 g. // *Pravovedeniye* (2005) nr. 3, lk. 163-183. Šveitsi 1848. aasta põhiseadusest. Lisatud põhiseaduse tekst vene k.

Tremblay, Luc B. The legitimacy of judicial review: the limits of dialogue between courts and legislatures // *International Journal of Constitutional Law* (2005/Oct) nr. 4, lk. 617-648. Kohtute ja seadusandja vahelisest dialoogist, et saavutada tasakaal põhiseaduslike printsiipide ja avaliku poliitika vahel.

Vermeersch, Peter. The europeanization of immigration policy in new EU member states: comparing Poland and Slovakia // *East European Human Rights Review* (2004) nr. 2, lk. 137-169. EL uute liikmesmaade Poola ja Slovakkia immigratsioonipoliitika kooskõlastamisest EL immigratsiooninõuetega.

Wuermeling, Joachim. Die Tragische: zum weiteren Schicksal der EU-Verfassung // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2005) nr. 5, lk. 149-153. Euroopa põhiseaduse tulevikust ja mõjudest saksa õiguspoliitikale.

Haldusõigus

Electronic Communications and Audiovisual Communication Services Act 2004 // *Commercial Laws of Europe* (2005/Jun) nr. 3, lk. 156-224. Prantsusmaa elektroonilise ja audiovisuaalse side seadus, mis moderniseerib posti- ja telekommunikatsioonikoodeksit.

Erbguth, Wilfried. EU-Beihilferecht und Förderung des Gütertransports auf der Schiene durch die Bundesländer // *Verwaltungs Archiv* (2005) nr. 4, lk. 439-463. EL toetustest kaubaveo korraldamiseks regionaalraudteel.

Knights, Samantha. Religious symbols in the school: freedom of religion, minorities and education // *European Human Rights Law Review* (2005) nr. 5, lk. 499-516. Religioossetest ja kultuurilistest erinevustest, religioossete sümbolite kasutamise õigusest koolides.

Lorz, Ralph Alexander. Neue Vorgaben für die Öffentlichkeitsarbeit der Justiz? // *Neue Juristische Wochenschrift* (2005) nr. 37, lk. 2657-2660. Justiitsasutuste uutest ülesannetest avalikkusega seotud töös Saksamaal.

Monk, Daniel. (Re)constructing the head teacher: legal narratives and the politics of school exclusions // *Journal of Law and Society* (2005/Sep) nr. 3, lk. 399-423. Koolist väljaheitmise õiguslikest ja poliitilistest alustest Suurbritannias.

Roberts, Andrew. Privacy and the DNA database // *European Human Rights Law Review* (2005) nr. 4, lk. 373-392. Isikuandmete ja eraelu kaitsest ning DNA-andmebaasidest, DNA-andmete säilitamise probleemidest.

Wohlfarth, Jürgen. "Handyparken" und mehr – Neuerungen bei der Zahlung der Parkgebühren und Überwachung der Parkdauer // *Neue Juristische Wochenschrift* (2005) nr. 37, lk. 2645-2648. Parkimistasu maksimisest.

Meditšiiniõigus

Schmidt-Jortzig, Edzard. Die DNA-Analyse: ethische Perspektiven aus Sicht des Verfassungsrechts // *Die Öffentliche Verwaltung* (2005) nr. 17, lk. 732-737. DNA-analüüsi eetilistest probleemidest põhiseaduse seisukohast vaadatuna.

Schöch, Heinz. Alternativ-Entwurf Sterbebegleitung (AE-StB) // *Goldammer's Archiv für Strafrecht* (2005) nr. 10, lk. 553-586. Eutanaasiaseaduse alternatiivsest eelnõust Saksamaal.

Rahvusvaheline õigus

Birjukov, M. "Konstitutsija dlja Jevropõ" i reformirovanije na jejo osnove Jevropeiskoi Komissii i sudebnoi sistemõ Jevropeiskogo Sojuza // *Žurnal Rossiiskogo prava* (2005) nr. 8, lk. 128-143. Euroopa põhiseadusest ja Euroopa Komisjoni ning EL kohtusüsteemi reformist.

Guzman, Andrew T. The design of international agreements // *European Journal of International Law* (2005/Sep) nr. 4, lk. 579-612. Rahvusvaheliste lepingute koostamisest.

Lukašuk, I. O nedeistvitelnosti meždunarodnõhh dogovorov // *Gosudarstvo i pravo* (2005) nr. 8, lk. 42-49. Rahvusvaheliste lepingute kehtetusest.

McAdam, Jane. The European Union Qualification Directive: the creation of a subsidiary protection regime // *International Journal of Refugee Law* (2005/Sep) nr. 3, lk. 461-516. EL direktiivist, mis käsitleb kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute pagulasteks või muidu rahvusvahelist kaitset vajavateks isikuteks kvalifitseerimist, ka sellise seisundi miinimumnõuetest.

Šandijeva, N. Meždunarodnaja konventsija o borbe s verbovkoi, ispolzovanijem, finansirovanijem i obuštenijem najomnikov // *Pravovedenije* (2005) nr. 2, lk. 118-131. Palgasõdurite värbamist, kasutamist, finantseerimist ja väljaõpet käsitlevast rahvusvahelisest konventsioonist.

Inimõigused

Illman, Mika. Sananvapautta vai kiihottamista kansanryhmää vastaan? // *Haaste* (2005) nr. 3, lk. 26-27. Sõnavabadusest ja sõnavabaduse piiridest Soomes.

Mayer, Franz C. Europäisches Sprachenverfassungsrecht // *Der Staat* (2005) nr. 3, lk. 367-401. Multikultuursusest, rahvuskeelte kasutamisest ja keelte võrdsusest ELis.

Minority protection in Hungary // *East European Human Rights Review* (2004) nr. 2, lk. 171-262. Vähemusrahvuste kaitsest Ungaris.

Treneska, Renata. Constitutional rights of national minorities in Republic of Macedonia // *Journal of Constitutional Law in Eastern & Central Europe* (2004) nr. 2, lk. 123-142. Vähemusrahvuste põhiõigustest Makedoonias.

Koostanud Karmen Linask

UUED ÕIGUSRAAMATUD EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS

oktoober-detsember 2005

Õiguse üldküsimumused

X Riigikogu stenogrammid 2005. - Tallinn : Riigikogu Kantselei dokumendiosakond, 2005- .
1. kd. : V istungjärk : 10. jaanuar - 10. veebruar 2005. - XXXIX, 1.-423. lk. + hääletustabelid.
2. kd. : V istungjärk : 14. veebruar - 7. aprill 2005. - XL, 425.-794. lk. + hääletustabelid.
Märksõnad: parlamendid/istungjärgud/Eesti/stenogrammid
Kohaviit: 3-05-02138, 3-05-02139

X Riigikogu stenogrammiköidete ainejuht 2003-2004 / koost. Karin Krondel. - Tallinn :
Riigikogu Kantselei dokumendiosakond, 2005. - 177 lk.
Märksõnad: parlamendid/stenogrammid/istungjärgud/registrid/Eesti
Kohaviit: 3-05-01340

Estonian law reform and global challenges : essays celebrating the tenth anniversary of the
Institute of Law, University of Tartu / ed. and foreword: René Värk. - Tartu : Tartu University
Press, 2005. - 243 lk. - Bibl. lk. 240-243 ja joonealustes märkustes.
ISBN 9949-11-123-4
Märksõnad: õigusreformid/õigussüsteemid/tsiviilõigus/intellektuaalne omand/
mereõigus/artiklikogumikud/Eesti
Kohaviit: 3-05-02015

Introduction to Turkish law / ed. by Tugrul Ansay, Don Wallace, Jr. - 5th ed. - The Hague [etc.] :
Kluwer Law International, 2005. - XIV, 244 lk.
ISBN 90-411-2316-4
Märksõnad: riigiõigus/tsiviilõigus/tööõigus/haldusõigus/karistusõigus/
menetlusõigus/kõrgkooliõpikud/Türgi
Kohaviit: 2-05-06792

Institutions & public law : comparative approaches / ed. by Tom Ginsburg, Robert A. Kagan. -
New York [etc.] : P. Lang, 2005. - VIII, 324 lk. - (Teaching Texts in Law and Politics ; 40).
ISSN 1083-3447
ISBN 0-8204-7477-0
Märksõnad: õigusteadus/politoloogia/poliitika/institutsionalism/avalik
õigus/kohtuvõim/kohtud/võrdlevuuringud/artiklikogumikud
Kohaviit: PL A/5719 ; 40

**Zamora, Stephen ; Cossio, Jose Ramon ; Pereznieto, Leonel ; Roldan-Xopa, Jose ; Lopez,
David.** Mexican law. - Oxford [etc.] : Oxford University Press, 2005. - XXVIII, 712 lk.
ISBN 0-19-928848-8
Märksõnad: õigusallikad/õigussüsteemid/õigusaridus/õigusajalugu/Mehhiko

Kohaviit: 2-05-08935

Õiguskeel

Adomeit, Klaus ; Ristikivi, Merike ; Siimets-Gross, Hesi. Ladina-eesti õigussõnastik / toim. Peeter Kask. - Tallinn : Eesti Keele Sihtasutus, 2005. - 263 lk. - Ladinakeelsete allikate kronoloogia lk. 16-17. - Bibliograafia lk. 18-20.

ISBN 9985-79-105-3

Märksõnad: õiguse üldküsimused/õigusteadus/Rooma õigus/ladina keel/eesti keel/oskussõnastikud

Kohaviit: 1-05-03587

Frost, Michael H. Introduction to classical legal rhetoric : a lost heritage. - Burlington, VT ; Aldershot, England : Ashgate, 2005. - X, 160 lk. - (Applied Legal Philosophy).

ISBN 0-7546-2413-7

Märksõnad: õiguse üldküsimused/õigusfilosoofia/õigusteooria/kohtukõned/Vana-Kreeka/Vana-Rooma/võrdlev analüüs/Ameerika Ühendriigid

Kohaviit: 2-05-08820

Williams, Christopher. Tradition and change in legal English : verbal constructions in prescriptive texts. - Bern ; New York : P. Lang, 2005. - 216 lk. - (Linguistic Insights : Studies in Language and Communication ; 20).

ISSN 1424-8689

ISBN 3-03910-644-9

Märksõnad: õiguse üldküsimused/inglise keel/keeleteadus/õigusaktid

Kohaviit: PL A/6331 ; 20

Õigusajalugu

The Storting and the union between Norway and Sweden : documents from the Parliamentary Archives 1814-1905 / translated by Carol B. Eckmann. - [Oslo : Stortinget, 2005]. - 33 lk.

Märksõnad: 19. saj./20. saj. algus/Norra/Rootsi/riikide liidud/parlamendid/poliitiline ajalugu/arhiivdokumendid/juubeliväljaanded

Kohaviit: 2-05-07710

Tsiviilõigus

Information rights and obligations : a challenge for party autonomy and transactional fairness / ed. by Geraint Howells ... [et al.]. - Burlington, VT ; Aldershot, Hants, England : Ashgate, 2005. - XIII, 231 lk. - (Markets and the Law).

ISBN 0-7546-2432-3

Märksõnad: eraõigus/lepinguõigus/avalik teave/infovajadus/tootevastutus/tarbijakaitse/Euroopa Liidu õigus/konverentsikogumikud

Kohaviit: 2-05-08821

Schäfer, Hans-Bernd ; Ott, Claus. The economic analysis of civil law / translated by Matthew Braham. - Cheltenham, UK ; Northampton : Edward Elgar, 2005. - XIV, 473 lk.

ISBN 1-84542-222-8

Märksõnad: majanduslikud aspektid/majandusanalüüs/võlaõigus/lepinguõigus/omandiõigus/õigusnormid/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-07674

Võlaõigus

Harlow, Carol. Understanding tort law. - 3rd ed. - London : Sweet & Maxwell, 2005. - X, 194 lk. - (Understanding Law).

ISBN 0-421-87840-1

Märksõnad: tsiviilõigus/kahju tekitamine/tsiviilvastutus/Inglismaa/õppematerjalid

Kohaviit: 2-05-07749

Mistake, fraud and duties to inform in European contract law / ed. by Ruth Sefton-Green. - Cambridge [etc.] : Cambridge University Press, 2005. - XLV, 414 lk. - (Cambridge Studies in International and Comparative Law. Common Core of European Law Project).

ISBN 0-521-84423-1

Märksõnad: tsiviilõigus/lepingud/lepinguõigus/kohustused/pettus/vead/Euroopa Liidu maad/üksikjuhtumite analüüs/diskussioonid/võrdlev õigusteadus

Kohaviit: 2-05-07653

Perekonnaõigus

Barlow, Anne ; Duncan, Simon ; James, Grace ; Park, Alison. Cohabitation, marriage and the law : social change and legal reform in the 21st century. - Oxford ; Portland, Oregon : Hart, 2005. - VI, 161 lk.

ISBN 1-84113-433-3

Märksõnad: tsiviilõigus/abielu/vabaabielu/vallalised/õiguslik seisund/sotsiaalsed muutused/Suurbritannia

Kohaviit: 2-05-07743

European family law in action. Vol. 3 : parental responsibilities / ed. by Katharina Boele-Woelki, Bente Braat, Ian Sumner. - Antwerpen ; Oxford ; New York : Intersentia, 2005. - 821 lk. - (European Family Law Series ; 9).

ISBN 90-5095-443-X

Märksõnad: tsiviilõigus/lapsevanemad/ ülalpidamiskohustus/abielulahutus/vastutus/võrdlevuuringud/Euroopa

Kohaviit: PL A/5920 ; 9

Lüderitz, Alexander. Perekonnaõigus : õpik : Günther Beitzke alustatud teose 27., ulatuslikult ümbertõetatud trükk / eess.: Christine Budzikiewicz, Jörg Dilger, Carsten Schneider, Urmas Volens ; tlk. Virve Tamm. - Tallinn : Juura, 2005. - 443 lk. - Seaduste register lk. 420-434. - Aineregister lk. 435-443.

ISBN 9985-75-176-0

Märksõnad: tsiviilõigus/Saksamaa/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-09026

Elamuõigus

Тихомиров, Михаил. Комментарий к новому жилищному кодексу Российской Федерации. - Москва : Тихомиров, 2005. - 320 lk.

ISBN 5-89194-177-5

Märksõnad: tsiviilõigus/eluruumid/seadustikud/kommentaariid/Venemaa

Kohaviit: 1-05-03154

Intellektuaalne omand

Copyright and free speech : comparative and international analyses / ed. by Jonathan Griffiths, Uma Suthersanen. - Oxford [etc.] : Oxford University Press, 2005. - XLVI, 426 lk.

ISBN 0-19-927604-8

Märksõnad: autoriõigus/inimõigused/sõnavabadus/põhiõigused/võrdlev analüüs/andmebaasid/artiklikogumikud

Kohaviit: 2-05-07732

Sports image rights in Europe / ed. by Ian S. Blackshaw, Robert C. R. Siekmann ; [with a foreword by Sam Rush]. - The Hague : T.M.C. Asser Press, 2005. - XXVIII, 419 lk.

ISBN 90-6704-195-5

Märksõnad: õiguslikud aspektid/õiguskaitse/sportlased/autoriõigus/fotod/portreed/kaubamärgid/imago/meedia/isikuõigused/Euroopa/Ameerika Ühendriigid

Kohaviit: 2-05-07632

Äriõigus

The Banking Act ; The Foreign Exchange Act ; The Act on Mortgage Bonds and Mortgage Banks : bilingual edition Polish-English = Prawo bankowe ; Prawo dewizowe ; Ustawa o listach zastawnych i bankach hipotecznych / translation by Roman Kozierekiewicz, Elżbieta Pulawska. - Warszawa : C. H. Beck, 2005. - IX, 313 lk.

ISBN 83-7387-724-X

Märksõnad: pangandus/pangandusõigus/hüpoteegid/obligatsioonid/Poola

Kohaviit: 1-05-02994

Keenan, Denis J. ; Riches, Sarah. Business law. - 7th ed. - Harlow, England [etc.] : Pearson/Longman, 2005. - XXX, 604 lk.

ISBN 0-582-89397-6

Märksõnad: äritehingud/ettevõtlus/tarbijakaitse/Inglismaa/Wales/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-07672

Legal framework for doing business in Estonia / Raidla & Partners, RochierRaidla Fenno-Baltic Partnering, Finland, Estonia, Latvia, Lithuania. - Tallinn : Raidla & Partners, 2005. - 118 lk.

Märksõnad: ettevõtlus/pangandus/konkurents (maj.)/lepingud/intellektuaalne omand/töösuhted/väärtpaberiturg/maksustamine/õigussüsteemid/Eesti

Kohaviit: 2-05-08579

Пугинский, Борис. Коммерческое право России : учебник. - 3-е изд., перераб. и доп. - Москва : Высшее образование, 2005. - 346 лк. - (Основы наук).

ISBN 5-9692-0037-9

Märksõnad: ettevõtlus/lepingud/konkurents (maj.)/kaubad/Venemaa/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-08024

Maaõigus

Stüer, Bernhard. Handbuch des Bau- und Fachplanungsrechts : Planung - Genehmigung - Rechtsschutz. - 3. Aufl. - München : C.H. Beck, 2005. - XXXII, 1806 лк.

ISBN 3-406-47232-X

Märksõnad: hoonestusõigus/ehitus/planeerimine/ehitusload/Saksamaa/käsiraamatud

Kohaviit: 2-05-08792

Keskkonnaõigus

Sadeleer, Nicolas de. Environmental principles : from political slogans to legal rules / translated by Susan Leubuscher. - Oxford [etc.] : Oxford University Press, 2005. - XLVIII, 433 лк.

ISBN 0-19-928092-4

Märksõnad: keskkonnapoliitika/kohtulahendid/rahvusvaheline õigus

Kohaviit: 2-05-06882

Veinla, Hannes. Keskkonnaõigus : [õigusteaduse õpik]. - Tallinn : Juura, 2005. - 288 лк. - Bibl. joonealustes märkustes ja лк. 270-288.

ISBN 9985-75-179-5

Märksõnad: keskkonnakaitse/ettevaatusprintsii/siseriiklik õigus/Euroopa Liidu õigus/rahvusvaheline õigus/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-09065

Tööõigus

Collective bargaining and wages in comparative perspective : Germany, France, The Netherlands, Sweden and the United Kingdom / ed. by Roger Blanpain. - The Hague [etc.] : Kluwer Law International, 2005. - X, 177 лк. - (Bulletin of Comparative Labour Relations ; 56).

ISSN 0770-3724

ISBN 90-411-2388-1

Märksõnad: töösuhted/palgapoliitika/kollektiivsed läbirääkimised/üksikjuhtumite analüüs/Saksamaa/Prantsusmaa/Holland/Rootsi/Suurbritannia

Kohaviit: PL A/5100 ; 56

Loogna, Naomi. Metsa- ja puidutöötajate tervishoid 2005. - Tallinn : Ten-Team, 2005. - 152 лк. - Bibl. лк. 152.

Märksõnad: töökaitse/töötervishoid/metsatööstus/puidutööstus/kutsehaigused/

tööhügieen/Eesti

Kohaviit: 2-05-08588

Tööõigus : loengud / koost. Merle Muda. - Tallinn : Juura, 2005. - 304 lk.

ISBN 9985-75-177-9

Märksõnad: töösuhted/töölepingud/töötajad/Eesti/Saksamaa/Põhjamaad/
rahvusvaheline õigus/Rahvusvaheline Tööorganisatsioon/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-07571

Sotsiaalhooldusõigus

Kyllönen-Saarnio, Eija ; Nurmi, Reet. Maahanmuuttajanaiset ja väkivalta : opas sosiaali- ja terveystalau auttamistyöhön. - Helsinki : Sosiaali- ja terveystalau ministeriö [etc.], 2005. - 113 lk. - (Sosiaali- ja terveystalau ministeriön oppaita ; 2005:15).

ISSN 1236-116X

ISBN 952-00-1742-9

Märksõnad: sotsiaalhoolekanne/ohvrid (sotsiaalpol.)/tervishoid/kriisiabi/naised/
immigrandid/Soome/käsiraamatud

Kohaviit: PL A/4276 ; 2005, 15

Karistusõigus

Karistusõigus 2005 & kommentaarid : seaduste tekstid seisuga 15. 03. 2005 / koost. Andrus Lauren ; kommentaarid: Meelis Masso. - Tallinn : Agitaator, 2005 - 315 lk. - Õigusaktide tekstid lk. 11-293. - Kommentaarid lk. 295-315.

ISBN 9985-9554-7-1

Märksõnad: kriminaalõigus/seadustikud/kommentaarid/süüteod/
karistused/Eesti

Kohaviit: 2-05-07398

Family violence and police response : learning from research, policy and practice in European countries / ed. by Wilma Smeenk, Marijke Malsch. - Aldershot ; Burlington, VT : Ashgate, 2005. - XII, 263 lk. - (Advances in Criminology).

ISBN 0-7546-2506-0

Märksõnad: kriminoloogia/kuriteoohvrid/naised/perevägivald/hoiakud/
kriminaalpreventsioon/Euroopa/artiklikogumikud

Kohaviit: 2-05-07782

Kohtuarstid - eksperdid õiglase kohtuotsuse taga / Eesti Kohtuarstlik Ekspertiisibüroo, Tartu Ülikool ; koost. Marika Väli ... jt. ; eessõna: Rein Lang. - Tallinn : Justiitsministerium, 2005. - 32 lk.

Summary, lk. 31-32.

ISSN 1736-2709

Märksõnad: kohtumeditsiin/kohtumeditsiinieksperitiis/kohtuarstid/ajalugu/Eesti

Kohaviit: 2-05-08503

National prosecution of international crimes = Nationale Strafverfolgung völkerrechtlicher Verbrechen / ed. by Albin Eser ... [et al.]. - Berlin : Duncker & Humblot, 2005. - VIII, 541 lk. - (Schriftenreihe des Max-Planck-Instituts für ausländisches und internationales Strafrecht. S, Strafrechtliche Forschungsberichte ; 95,5).

ISSN 1860-0093

ISBN 3-428-11776-X

Märksõnad: kriminaalvastutus/rahvusvahelised kuriteod/jälitustegevus/siseriiklik õigus/võrdlev õigusteadus/Kanada/Eesti/Kreeka/Iisrael/Ameerika Ühendriigid/ aruanded

Kohaviit: PL A/6314 ; 95,5

Menetlusõigus

Hanne, Nicole. Rechtskraftdurchbrechungen von Strafentscheidungen im Wechsel der politischen Systeme : eine rechtsvergleichend-historische Untersuchung des Strafverfahrens in Österreich, der NS-Zeit, der DDR und der Bundesrepublik unter besonderer Berücksichtigung der Nichtigkeitsbeschwerde und der Kassation. - Berlin : Duncker & Humblot, 2005. - 208 lk. - (Schriften zum Prozessrecht ; 190).

ISSN 0582-0219

ISBN 3-428-11642-9

Märksõnad: kriminaalmenetlus/edasikaebemenetlus/võrdlev õigusteadus/ Prantsusmaa/Saksamaa/Austria/dissertatsioonid

Kohaviit: PL A/3926 ; 190

Jones, Mark. Criminal justice pioneers in U.S. history. - Boston [etc.] : Pearson Allyn and Bacon, 2005. - XVI, 239 lk.

ISBN 0-205-35919-1

Märksõnad: kriminaalmenetlus/õigusajalugu/juristid/kohtunikud/Ameerika Ühendriigid/biograafiad

Kohaviit: 2-05-06932

Lugupeetud vannutatud mehed : kohtukõned / tlk. ja komment. Aino-Eevi Lukas ; [eess.: Ilmar Rebane]. - Tallinn : Juura, 2005. - 103 lk.

ISBN 9985-75-173-6

Märksõnad: kohtud/kaitse (jur.)/advokaadid/kohtukõned/Venemaa

Kohaviit: 2-05-07400

Polnisches Zivilverfahrensgesetzbuch : zweisprachige Textausgabe Polnisch-Deutsch = Kodeks postepowania cywilnego : tekst dwujęzyczny polsko-niemiecki / Textübersetzung von Kamila Miszczuk. - Warszawa : C. H. Beck, 2005. - IX, 433 lk.

ISBN 83-7387-509-3

Märksõnad: menetlusõigus/tsiviilkohtumenetlus/seadustikud/Poola

Kohaviit: 1-05-02992

Riigikohtu lahendid Eesti õiguskorras: tähendus ja kriitika : Riigikohtu teadustööde konkursi kogumik / Sihtasutus Eesti Õiguskeskus ; eess.: Märt Rask, Raul Narits. - Tartu : Eesti Vabariigi Riigikohus, 2005. - 114 lk.

Märksõnad: kohtulahendid/Eesti. Riigikohus/menetlusõigus/õiguskord/

artiklikogumikud

Kohaviit: 2-05-08604

Riigiõigus

Valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomus oikeuskanslerin virkatoimista ja lain noudattamista koskevistä havainnoista : annettu vuodelta 2004. - Helsinki : Oikeuskanslerinvirasto, 2005. - 180 lk.

ISSN 0356-3200

Märksõnad: õiguskantslerid/põhiseaduslikkuse järelevalve/Soome/aruanded/aastaraamatud

Kohaviit: PL A/3907 ; 2004

Õiguskantsleri 2004. aasta tegevuse ülevaade : ülevaade seadusandliku riigivõimu ja täidesaatva riigivõimu ning kohalike omavalitsuste õigustloovate aktide kooskõlast põhiseaduse ja seadustega. Ülevaade õiguskantsleri tegevusest põhiõiguste ja vabaduste kaitsel. - Tallinn : Õiguskantsleri Kantslei, 2005. - 243 lk.

ISSN 1736-3039

Märksõnad: õiguskantslerid/põhiseaduslikkuse järelevalve/Eesti/ülevaadet/aastaraamatud

Kohaviit: PE B/2635 ; 2004

Haldusõigus

Medienrecht und Meinungsfreiheit in Russland / herausgegeben von Angelika Nussberger, Carmen Schmidt. - Berlin : Duncker & Humblot, 2005. - 182 lk. - (Schriften zu Kommunikationsfragen ; 40).

ISSN 0935-4239

ISBN 3-428-11789-1

Märksõnad: meedia/ringhääling/ajakirjandusvabadus/sõnavabadus/inimõigused/Venemaa/Euroopa/Eesti/artiklikogumikud

Kohaviit: PL A/6307 ; 40

Police reform and human rights : opportunities and impediments in post-communist societies / ed. by Niels Uildriks. - Antwerpen ; Oxford : Intersentia, 2005. - XII, 88 lk.

ISBN 90-5095-449-9

Märksõnad: politsei/reformid/demokratiseerimine/koostöö/inimõigused/Kesk-Euroopa/Ida-Euroopa/Mongoolia/Ukraina

Kohaviit: 2-05-06934

Смоленский, Михаил. Административное право : учебник. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2005. - 346 lk. - (Высшее образование).

ISBN 5-222-07229-0

Märksõnad: kohalikud omavalitsused/avalik teenistus/haldusvastutus/haldusmenetlus/Venemaa/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-08023

Тихомиров, Ю. Административное право и процесс : полный курс. - 2-е изд., доп. и перераб. - Москва : Тихомиров, 2005. - 696 lk. - (Государственный университет - Высшая школа экономики).

ISBN 5-89194-178-3

Märksõnad: haldusmenetlus/Venemaa/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-08956

Meditšiiniõigus

Dimond, Bridgit. Legal aspects of nursing. - 4th ed. - Harlow, England [etc.] : Pearson Longman, 2005. - LVIII, 746 lk.

ISBN 0-582-82278-5

Märksõnad: tervishoid/õendus/õiguslikud aspektid/Suurbritannia

Kohaviit: 2-05-07673

Rahvusvaheline õigus

Alvarez, José E. International organizations as law-makers. - Oxford ; New York : Oxford University Press, 2005. - XLVIII, 660 lk.

ISBN 0-19-876562-2

Märksõnad: rahvusvahelised organisatsioonid/rahvusvaheline õigusloome/vaidluste lahendamine

Kohaviit: 2-05-07799

Бархатова, Елена. Международное публичное право в вопросах и ответах : учебное пособие. - Москва : КноРус, 2005. - 232 lk.

ISBN 5-98032-422-4

Märksõnad: avalik õigus/rahvusvahelised lepingud/inimõigused/rahvusvahelised organisatsioonid/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 1-05-03118

Harris, David John. Cases and materials on international law. - 6th ed. - London : Sweet & Maxwell, 2004. - LXI, 1152 lk.

ISBN 0-421-78150-5

Märksõnad: kohtuasjad/rahvusvahelised lepingud/mereõigus/inimõigused/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-05-07745

Mälksoo, Lauri. Nõukogude anneksioon ja riigi järjepidevus : Eesti, Läti ja Leedu staatus rahvusvahelises õiguses 1940. a.-1991. a. ja pärast 1991. a : uurimus pingest normatiivsuse ja võimu vahel rahvusvahelises õiguses / tlk. Alar Helstein. - Tartu : Tartu Ülikooli Kirjastus, 2005. - 348 lk. - (Monographs on International Law and Human Rights / Erik Castrén Institute of International Law and Human Rights ; 5). - Bibl. lk. 319-348.

ISBN 9949-11-134-X

Märksõnad: õigusjärglus/õiguslik seisund/õigusajalugu/NSV Liit/Baltimaad/Eesti/Läti/Leedu/anneksioonid/Nõukogude okupatsioon/poliitiline identiteet

Kohaviit: 2-05-08438

Inimõigused

Cilvektiesības Latvija 2004 = Human rights in Latvia = Права человека в Латвии. - [Rīga] : Latvijas cilvektiesību un etnisko studiju centrs, 2005. - 132 lk.

Märksõnad: õiguskaitse/põhiõigused/isikuvabadus/vähemuste õigused/Läti

Kohaviit: PL A/4536 ; 2004

Food and human rights in development. Vol. 1 : legal and institutional dimensions and selected topics / ed. by Wenche Barth Eide, Uwe Kracht. - Antwerpen ; Oxford : Intersentia, 2005. - XXXVI, 528 lk.

ISBN 90-5095-385-9

Märksõnad: põhiõigused/toiduvajadus/nälg/toitlustuspoliitika

Kohaviit: 2-05-07645

Human rights and prisons : a pocketbook of international human rights standards for prison officials / Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. - New York ; Geneva : United Nations, 2005. - IX, 34 lk. - (Professional Training Series ; 12/Add.3).

ISSN 1020-1688

ISBN 92-1-154158-1

Märksõnad: Ühinenud Rahvaste Organisatsioon/vanglad/kriminaalhooldus/vanglaametnikud/õigusharidus/kutsekoolitus/õppematerjalid/käsiraamatud

Kohaviit: PL B/4288 ; 12, Add.3

Human rights and prisons : manual on human rights training for prison officials / Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. - New York ; Geneva : United Nations, 2005. - IX, 222 lk. - (Professional Training Series ; 11).

ISSN 1020-1688

ISBN 92-1-154154-9

Märksõnad: Ühinenud Rahvaste Organisatsioon/vanglad/kriminaalhooldus/vanglaametnikud/õigusharidus/kutsekoolitus/õppematerjalid

Kohaviit: PL B/4288 ; 11

Marks, Susan ; Clapham, Andrew. International human rights lexicon. - Oxford [etc.] : Oxford University Press, 2005. - IX, 461 lk.

ISBN 0-19-876413-8

Märksõnad: rahvusvaheline õigus/leksikonid

Kohaviit: 2-05-06888

Nordic equality at a crossroads : feminist legal studies coping with difference / ed. by Eva-Maria Svensson ... [et al.]. - Aldershot, Hants, England ; Burlington, VT : Ashgate, 2004. - VIII, 249 lk.

ISBN 0-7546-2408-0

Märksõnad: naised/naiste õigused/võrdõiguslikkus/feminism/Põhjamaad/artiklikogumikud

Kohaviit: 2-05-07784

Trechsel, Stefan ; Summers, Sarah J. Human rights in criminal proceedings. - Oxford [England] ; New York : Oxford University Press, 2005. - CX, 611 lk. - (Collected Courses of the Academy of European Law ; 12,3).

ISBN 0-19-829936-2

Märksõnad: õiguskaitse/õigus/kaitse (jur.)/kriminaalmenetlus/Euroopa Liidu maad

Kohaviit: PL A/4596 12,3

Euroopa Liidu õigus

Albi, Anneli. EU enlargement and the constitutions of Central and Eastern Europe. - Cambridge [etc.] : Cambridge University Press, 2005. - 240 lk. - (Cambridge Studies in European Law and Policy).

ISBN 0521607361

Märksõnad: Euroopa Liit/laienemine/põhiseadused/seaduste kooskõlastamine/riigiõigus/Kesk-Euroopa/Ida-Euroopa/Euroopa Liidu maad

Kohaviit: 2-05-07789

Barbaut, Gwendal. Intellektuaalomand Euroopa Ühenduses : loengud Tartus 17.-19. märtsil ja 17.-19. mail 2004 / tlk. Meelis Leesik. - Tartu : Eesti Õiguskeskus, 2005. - 62 lk. - (Õppematerjal kohtunikele ; 2004).

ISBN 9985-9166-8-9

Märksõnad: Euroopa Liit/intellektuaalne omand/kaubamärgid/patendid/õiguskaitse/Euroopa Kohus/kohtulahendid/loengud/õppematerjalid

Kohaviit: 2-05-08330

Erne, Jaanika. Õiguskaitsevahendid Euroopas. Seminariülesanded. - Tallinn : Juura, 2005. - 47 lk.

ISBN 9985-75-180-9

Märksõnad: Euroopa Liit/Euroopa Kohus/ülimuslikkus/otsene mõju/rahvusvahelised kohtud/kohtulahendid/õiguskaitse/õppematerjalid

Kohaviit: 2-05-08331

Juurdepääs Euroopa Parlamendi, Nõukogu ja Euroopa Komisjoni dokumentidele : kasutusjuhend : [tõlge] / Euroopa Liit. - Luxembourg ; [Tallinn] : Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2005. - 38 lk.

ISBN 92-894-7810-1

Märksõnad: Euroopa Liit/dokumendid/infoallikad/teatmikud

Kohaviit: 2-05-08474

Paisant, Gilles. Tarbijakaitseõigus Euroopa Ühenduses : loengud Tartus 3.-5. märtsil ja 21.-23. aprillil 2004 / tlk. Meelis Leesik. - Tartu : Eesti Õiguskeskus, 2005. - 63 lk. - (Õppematerjal kohtunikele ; 2004).

ISBN 9985-9166-7-0

Märksõnad: Euroopa Liit/tarbijakaitseõigus/tarbijad/õiguskaitse/Euroopa Kohus/kohtulahendid/loengud/õppematerjalid

Kohaviit: 2-05-08325

Theoleyre, Marie-Odile. Tööõigus Euroopa Ühenduses : loengud Tartus 29.-31. märtsil ja 05.-07. mail 2004 / tlk. Meelis Leesik. - Tartu : Eesti Õiguskeskus, 2005. - 62 lk. - (Õppematerjal kohtunikele ; 2004).

ISBN 9985-9166-9-7

Märksõnad: Euroopa Liit/tööõigus/sotsiaalhooldusõigus/sotsiaalpoliitika/Euroopa Kohus/kohtulahendid/loengud/õppematerjalid

Kohaviit: 2-05-08327

Waelbroeck, Michel. Konkurentsioigus Euroopa Ühenduses : loengud Tartus 17.-19. ja 21.-23. märtsil 2004 / tlk. Margus Puusep. - Tartu : Eesti Õiguskeskus, 2005. - 71 lk. - (Õppematerjal kohtunikele ; 2004).

ISBN 9985-9630-0-8

Märksõnad: Euroopa Liit/konkurentsioigus/siseriiklik õigus/kohtumenetlus/Euroopa Kohus/loengud/õppematerjalid

Kohaviit: 2-05-08323

Rahvusvaheline eraõigus

Intercontinental cooperation through private international law : essays in memory of Peter E. Nygh / ed. by Talia Einhorn, Kurt Siehr. - The Hague : T.M.C. Asser Press, 2004. - XXII, 509 lk. ISBN 90-6704-178-5

Märksõnad: rahvusvaheline koostöö/rahvusvahelised lepingud/artiklikogumikud

Kohaviit: 2-05-07631

Koostanud Maia Ruttu

